

Abstrakt

Tato práce se věnuje změnám ve výšce realizace znaků českého znakového jazyka vlivem koartikulace. Teoretický základ práce vychází z odborné české a zahraniční literatury o fonologických procesech v řeči. Součástí práce je prvotní vhled do problematiky klasifikace fonologických procesů ve znakových jazycích. Výzkum změn ve výšce realizace znaků českého znakového jazyka vlivem koartikulace navazuje na aktuální výzkumy o změně výšky artikulace znaku u mluvčích holandského, amerického, australského a novozélandského znakového jazyka (Ormel, Crasborn, Kooij 2013; Tyrone, Mauk 2010; Grosvald, Corina 2012a; Russell, Wilkinson, Janzen 2011; Lucas et al. 2002; Schembri et al. 2009). Cílem výzkumu je u jednoručních znaků s místem artikulace v oblasti hlavy (cílových znaků VĚDĚT (VÍM) a PAMATOVAT) popsat změny ve výšce artikulace znaku, k nimž dochází vlivem „fónového“ okolí. Materiál do výzkumu byl pořízen během natáčení znakových projevů 15 participantů, mluvčích českého znakového jazyka. Celkem bylo excerpováno a analyzováno 1440 tokenů cílových znaků. Výsledky výzkumu jsou porovnány s dosavadními poznatky o koartikulaci v cizích znakových jazycích.

Klíčová slova: český znakový jazyk, produkce znaků, místo artikulace, koartikulace, výška znakování, redukce v řeči, typ znaku.